

ят и цигани с почернени лица (циганин и циганка или пет-шест цигани общо). В състава на кукерските дружини в Източните Родопи се срещат цигани (с начернени лица) или циганка с малко дете. В игрите на “старците” и “кукерите” от селищата в подножието на Стара планина – Габарево, Павел баня, Осетеново, Тъжа, Турия, Дунавци и др. мечкарят с неговата мечка е типичен цигански образ. Газенето от мечка на участници в обряда или на човек от публиката се свързва със силната вяра в оздравителната му сила (Арnaudов 1972: 70-71; СБНУ 1891: 275-276; Маринов 1914: 377; Петков 1978; РИМ Стара Загора, 5Сз-СпФ-44).

В Североизточна България кукерската майка, която е главен образ в обичая, също се нарича и циганка. Персонажите на „цигани” – мъж и жена, заемат централно място и в кукерските игри в с. Турия, Казанлъшко. “Циганка” според древния ритуал трябва да бъде оплодена и да роди дете. Самото оплождане се извършва от един от “циганите”, който носи кросно със символично значение. Символ на умирация и отново възвращащ се живот в играта „Джамал” е камилата. Неин водач е „циганин” с жена си и малкото им дете (Краев 1979: 154-155).

В Странджа основното обредно лице в обичая „Куковден” (изпълняван в понеделник преди Сирни заговезни) при рупите, тройките и загорците⁷ се нарича кукер, стар кукер или зет и баджѝ баба. Докато при тройките и загорците неговата роля се изпълнява от ерген, то при

„Джамал” в Старозагорско

⁷ рупи, тройки, загорци – етнографски групи в България